

ผลงาน การส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนเพื่อสนับสนุนให้อุทยานธรณีสตูล
เป็นอุทยานธรณีโลกของยูเนสโก

ในการตรวจประเมินในพื้นที่ (ขั้นตอนที่ ๒) การเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
ในการบริหารราชการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒
ประเภทรางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)

ประเด็น	รายละเอียด
<p>๑. สรุปที่มา/สภาพ ปัญหา ที่นำไปสู่การ ดำเนินการ และความ เชื่อมโยง/สอดคล้อง กับนโยบายหรือภารกิจ หลักของจังหวัด</p>	<p>จังหวัดสตูล มีความโดดเด่นด้านธรณีวิทยาในระดับนานาชาติ เป็นแหล่งซากดึกดำบรรพ์ความต่อเนื่องของชั้นหิน ยุคต่าง ๆ ความสวยงามของเทือกเขาหินปูน เกาะ แก่ง ซึ่งสามารถเชื่อมโยงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว แหล่งเรียนรู้ ศึกษาวิจัย และวิถีชีวิต ก่อให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจการท่องเที่ยวและด้านอนุรักษ์อย่างยั่งยืน</p> <p>จังหวัดสตูลมีความเห็นพ้องต้องกันของทุกภาคส่วนในการจัดตั้ง อุทยานธรณีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน จะเห็นได้จากวิสัยทัศน์จังหวัดสตูลที่กำหนดว่า “เมืองท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานธรณีโลก เศรษฐกิจมั่นคง สังคมน่าอยู่ สันติสุขอย่างยั่งยืน ประตูสู่อาเซียน” โดยมีเป้าประสงค์เพื่อพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศชั้นนำที่ได้มาตรฐานสากล ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมมีสันติสุข และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน</p> <p>จังหวัดสตูลประกาศจัดตั้งอุทยานธรณีสตูล (Satun Geopark) เป็นอุทยานธรณีระดับจังหวัด เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ และ ประกาศเป็นอุทยานธรณีระดับประเทศ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ UNESCO ได้ประกาศรับรองอุทยานธรณีโลก (Satun UNESCO Global Geoparks) เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑</p>

ประเด็น	รายละเอียด
<p>๒. สรุปผลการดำเนินงานที่สะท้อนการมีส่วนร่วมในระดับความร่วมมือ (Collaborate) เทคโนโลยีในการดำเนินงาน</p> <p>๒.๑ ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงานที่สะท้อนภาคีหรือเครือข่ายความร่วมมือตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงการกำหนดแนวทางเพื่อแก้ปัญหา/การพัฒนาในพื้นที่ร่วมดำเนินงาน และร่วมในการติดตามประเมินผลหรือรับผลประโยชน์ร่วมกัน ตลอดจนการพัฒนาหรือประยุกต์ใช้องค์ความรู้/นวัตกรรม/เทคโนโลยีในการดำเนินงาน</p>	<p>การดำเนินงานที่สะท้อนการมีส่วนร่วมในระดับความร่วมมือ (Collaborate)</p> <p>(๑) ระยะก่อรูปอุทยานธรณี</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ให้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ โดยการสร้างองค์ความรู้สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับอุทยานธรณี ● การจัดอบรมกลุ่มเป้าหมายจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ ● การเผยแพร่ข้อมูลและการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน <p>(๒) ระยะจัดตั้งอุทยานธรณี</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การสำรวจและจัดทำแผนแม่บทเพื่อเป็นกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการอุทยานธรณี โดยการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ● ผลจากการรับฟังความคิดเห็น ประชาชนและผู้มีส่วนได้ความเห็นชอบอย่างเป็นเอกฉันท์ ● การจัดตั้งคณะกรรมการอุทยานธรณีประจำจังหวัดสตูลเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๔ ● เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๗ ผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานธรณีสตูลและประชาชนในพื้นที่ได้ประกาศให้จังหวัดสตูลเป็นอุทยานธรณีระดับจังหวัด โดยกำหนดเขตพื้นที่อำเภอทุ่งหว้า อำเภอละงู อำเภอมะนัง และอำเภอเมืองสตูล เป็นพื้นที่อุทยานธรณีสตูล <p>(๓) ระยะบริหารจัดการอุทยานธรณี</p> <ul style="list-style-type: none"> ● วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ระดับจังหวัด เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอุทยานธรณีสตูล ร่วมกันกำหนดนโยบาย และจัดทำแผนงาน/โครงการ ● ให้อุทยานธรณีสตูลเป็นอุทยานธรณีระดับประเทศตั้งแต่วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>จังหวัดสตูลจึงมุ่งมั่นในการดำเนินงาน โดยยึดหลักการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการเป็นผู้ตัดสินใจในการบริหารจัดการอุทยานธรณีร่วมกัน ตั้งแต่เริ่มกระบวนการ ทั้งโดยการเข้าร่วมประชุมอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมลงมือปฏิบัติ เพื่อให้อุทยานธรณีสตูลได้รับการรับรองเป็นอุทยานของยูเนสโก (UNESCO Global Geopark) สำเร็จ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ด้านธรณีวิทยา จัดกิจกรรมการให้ความรู้กรอบแนวคิดการจัดการอุทยานธรณีตามแนวทางยูเนสโก การให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทางธรณีวิทยาและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ๒. ด้านบริหารจัดการ ได้กำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการอุทยานธรณีสตูล (Satun Geopark Organization Management) ๓. ด้านการศึกษา <ul style="list-style-type: none"> ● จัดประชุมวิพากษ์หลักสูตรอุทยานธรณีเพื่อการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ● จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะอาสาสมัครนำเที่ยวมัคคุเทศก์ โดยคัดเลือกจากประชาชนในพื้นที่เขตอุทยานธรณีเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ ● จัดกิจกรรมพัฒนาผู้นำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ ๔. ด้านท่องเที่ยวเชิงธรณี <ul style="list-style-type: none"> ● จัดงานมหกรรม “สตูลจีโอพาร์ค ฟอสซิลเฟสติวัล” เป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่องยาวนานกว่า ๕ ปี ● การจัดตั้งศูนย์กลางการเรียนรู้ทางอุทยานธรณีเพื่อบริการข้อมูล ๕. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน สนับสนุนให้ชุมชนในพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล มีการรวมกลุ่มเพื่อกำหนดแนวทางการทำกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบกลุ่มวิสาหกิจชุมชน <ul style="list-style-type: none"> ● การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนรวมกลุ่มผู้สนใจ การพัฒนา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อเข้ารับการประเมินมาตรฐานในระดับประเทศ ● การพัฒนาแนวคิดในการสร้างความเชื่อมโยงในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางธรณีเพื่อให้ปรากฏในผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นในรูปแบบสินค้าที่ระลึก

ประเด็น	รายละเอียด
	<p style="text-align: center;">(๔) ระยะเวลาอุทยานธรณีสู่ความยั่งยืน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘ ได้ทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างจังหวัดสตูลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๗ แห่ง ● วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้ทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างอุทยานธรณีสตูลและมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เพื่อศึกษาวิจัย พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์ซากดึกดำบรรพ์ ● วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๙ ได้ทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างจังหวัดสตูล กับกรมทรัพยากรธรณี ผลักดันให้อุทยานธรณีสตูลได้รับการประกาศให้เป็นอุทยานธรณีโลกของยูเนสโก (Satun UNESCO Global Geopark) ● วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๑ จังหวัดสตูลจึงแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานอุทยานธรณีโลกสตูล
<p>๒.๒ บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องว่ามีบทบาทในการนำ (Key Actor) หรือ บทบาทในการเป็นผู้บริหารจัดการ เครือข่าย (Network Manager) หรือเข้ามาทำงานร่วมกัน ในฐานะหุ้นส่วน (Partnerships)</p>	<p>การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อสนับสนุนให้อุทยานธรณีสตูลเป็นอุทยานธรณีโลกของยูเนสโก (UNESCO Global Geo park) เป็นกระบวนการสำคัญที่จังหวัดสตูลตระหนักเป็นอย่างยิ่ง จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานร่วมภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ได้แก่ คณะอนุกรรมการอุทยานธรณีสตูล เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เพื่อทำหน้าที่เป็นกลไกหลัก (Key Actor) ในการประสานการดำเนินงาน รวมทั้งนำนโยบาย แผนงาน ข้อบังคับแนวทางการบริหารจัดการอุทยานธรณี และข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคประชาชน ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนกำกับดูแลการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด</p>

ประเด็น	รายละเอียด
<p>๒.๓ (๑) ผลสำเร็จ (ผลผลิตและผลลัพธ์ หรือผลกระทบ) ที่เกิดขึ้นจากการดำเนิน โครงการ ทั้งในเชิง เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งผลสำเร็จที่ สะท้อนการพัฒนา อย่างยั่งยืน เช่น แหล่ง เรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ หรือความมั่นคงของ การพัฒนาที่มีต่อ คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ของประชาชน หรือ ความยั่งยืนในการ ทำงานร่วมกันของ เครือข่าย</p>	<p>การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อสนับสนุนให้อุทยาน ธรณีสตูลเป็นอุทยานธรณีโลกของยูเนสโก (UNESCO Global Geo park) มีผลสำเร็จจากการดำเนินการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม สรุปลงดังนี้</p> <p>(๑) การได้รับการประกาศรับรองจัดตั้งให้เป็นอุทยานธรณีโลก ของยูเนสโก เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑ แห่งแรกในประเทศไทย ทำให้ จังหวัดสตูลและแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรณีของจังหวัดมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่าง กว้างขวาง</p> <p>(๒) คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น โดยรวมกลุ่มจัดตั้งวิสาหกิจ ชุมชน เพื่อผลิตสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว</p> <p>(๓) ชุมชน/ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น</p> <p>หลังจากได้มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการผลักดันอุทยานธรณีสตูลตั้งแต่ระดับจังหวัดไปสู่ ระดับประเทศ จนกระทั่งได้รับการประกาศให้เป็นอุทยานธรณีโลกสตูล ของยูเนสโกส่งผลต่อเศรษฐกิจในภาพรวมของจังหวัดสตูล โดยมีรายได้จาก การท่องเที่ยว ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ จำนวน ๘,๑๖๘,๗๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น ๙,๑๐๐.๔๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๔๒</p> <p>(๔) การใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วมและภูมิใจในท้องถิ่น ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอุทยานธรณีมากขึ้น ทำให้เกิด ความรัก ความหวงแหน มรดกทางธรณีวิทยา มรดกทางวัฒนธรรม ไม่ทำลาย ฟื้นฟู สืบสาน ถิ่นทอด และพัฒนาให้เกิดความยั่งยืน</p>

ประเด็น	รายละเอียด
<p>๒.๓ (๒) จากการดำเนินงานโครงการพบปัญหาอุปสรรค และปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จจะอะไรบ้าง</p>	<p>ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การบริหารจัดการอุทยานธรณี มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน มีคณะทำงานซึ่งเป็นตัวแทนที่มาจากทุกภาคส่วน ● ชุมชนมีความเข้มแข็ง ● เครือข่ายการมีส่วนร่วมจากภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ในระดับชุมชน ท้องถิ่น จังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ ● ผู้บริหารให้ความสำคัญการมีส่วนร่วมของประชาชน และสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอุทยานธรณี ● การติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสม ถูกต้อง และทันเวลา
<p>๒.๔ รูปแบบ (Model) ในการดำเนิน โดยมีเป้าหมาย/ทิศทางที่จะก้าวไปให้ถึงหรือต้องการบรรลุ กลไกที่ใช้ขับเคลื่อนการดำเนินงาน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ผลสำเร็จ (ผลผลิต ผลลัพธ์ หรือ ผลกระทบ)</p>	<p>กลไกที่ใช้ขับเคลื่อนการดำเนินงาน</p> <p>(๑) การให้ข้อมูลข่าวสาร (Inform) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การจัดตั้งศูนย์กลางการเรียนรู้ทางอุทยานธรณีเพื่อบริการข้อมูลโดยให้ชุมชนเข้ามามีร่วมในการบริหารจัดการ <p>(๒) การปรึกษาหารือ (Consult) จัดให้มีการสำรวจและแสดงความคิดเห็น</p> <ul style="list-style-type: none"> ● จัดประชุมวิพากษ์หลักสูตรอุทยานธรณีเพื่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ● จัดเวทีเพื่อรับฟังแนวทางการพัฒนาและการบริหารจัดการที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน <p>(๓) การเข้ามาเกี่ยวข้อง (Involve) โดยการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น และให้ความสำคัญในการนำข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของทุกภาคส่วนมาใช้ประกอบการจัดทำแผนแม่บทอุทยานธรณีสตูล</p> <p>(๔) ความร่วมมือ (Collaboration) โดยดำเนินการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● แต่งตั้งคณะทำงานร่วมภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ● กำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการอุทยานธรณีสตูล

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>(๕) การจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมอุทยานธรณีสตูล เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒ เพื่อให้ประชาชนมีบทบาทในการเป็นผู้ตัดสินใจและมีบทบาทในการบริหารจัดการ โดยจังหวัดและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของภาคประชาชน</p> <p>จากการนำกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนใช้ขับเคลื่อนการดำเนินงาน ส่งผลให้บรรลุเป้าหมาย ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. อุทยานธรณีสตูลการได้รับประกาศรับรองเป็นอุทยานธรณีโลกของยูเนสโก ๒. ทุกภาคส่วนตระหนักและร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ๓. เสริมสร้างรายได้ให้กับชุมชน
<p>๓. การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก</p>	<p>สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาคใต้ ได้พิจารณาคัดเลือกให้จังหวัดสตูลเป็นต้นแบบในการดำเนินโครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก (Local Economy Development) ธรณีอุทยานธรณีโลกสตูล (Satun UNESCO Global Geopark)</p>

สำนักงานจังหวัดสตูล

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๒ เวลา ๑๖.๐๐ น.